

recordar, en aquest aspecte, els *Comentarios históricos y botánicos a un «Glosario hispano musulmán» de los siglos XI y XII*, d'E. Álvarez López («Anales del Jardín Botánico de Madrid», VII, 1946) i els *Comentarios al «Glosario de voces romances» del Dr. Asín Palacios*, de P. Font i Quer («Memorias de la R. Academia de Ciencias y Artes de Barcelona», XXX, 1950, núm. 9.) — A. M. BADIA I MARGARIT.

La represa d'«Els Nostres Clàssics». — Després d'una interrupció de més de deu anys, motivada per la guerra civil i les circumstàncies que en derivaren, ha estat represa la publicació de la collecció de textos medievals «Els Nostres Clàssics». Iniciada l'any 1924, aquesta biblioteca havia començat amb un caràcter popular que l'obligà a la modernització ortogràfica del text i a unes notes més aviat de divulgació que crítiques, bé que alguns volums, com les poesies de Ramon Llull editades per Ramon d'Alòs-Moner o el fragment de la crònica de Ramon Muntaner referent a l'expedició dels catalans a Orient editat per Lluís Nicolau d'Olwer, oferissin el text més segur dels que n'havien estat establerts fins aleshores. A partir del volum XXVII, però, «Els Nostres Clàssics» esdevenien una publicació d'una gran exigència filològica, que es caracteritzava pel manteniment de l'ortografia del manuscrit bàsic, una major erudició en les notes, moltes de les quals es referien ara al text, i un glossari limitat als mots típics de l'obra editada o que oferien interès per llur raresa (i no, com abans, d'una extensió excessiva per a l'especialista de l'Edat Mitjana, encara que adequada al lector poc versat en la llengua antiga). En els volums darrerament publicats ha estat accentuat el caràcter erudit de la collecció donant més extensió als estudis preliminars i una major rigor científica a l'establiment dels textos, que ara apareixen revisats responsablement.

Obrí la nova marxa d'«Els Nostres Clàssics» l'edició, deguda al P. Miquel Batllori, de les *Obres catalanes* d'Arnau de Vilanova, en dos volums (I: *Escrips religiosos*; II: *Escrips mèdics*), amb pròlegs de Joaquim Carreras i Artau i revisió de R. Aramon i Serra (vols. LIII-LIV i LV-LVI; 1947; 260 i 280 pàgs.). Els escrits religiosos reunits en el primer volum són els següents: *Confessió de Barcelona* (1305) i *Lliçó de Narbona* (1305-08), segons dos manuscrits del segle xv de Morella, desapareguts durant la guerra civil de 1936-39; *Rahonament d'Avinyó* (1310) i *Informació espiritual al rei Frederic de Sicília* (1310), trets del ms. 1 de l'Arxiu Reial de Barcelona; i dues cartes catalanes adreçades a Jaume II i a la seva muller (1309-10), l'original de les quals es troba a l'Arxiu Reial de Barcelona i a l'Acadèmia de la Història de Madrid, respectivament. En el segon volum hom publica la versió catalana de Berenguer Sarriera (1305-10) del *Regiment de sanitat a Jaume II*, redactat en llatí per Arnau, i una altra versió, abreujada, del segle xv, segons el ms. 10078 de la Biblioteca Nacional de Madrid i el ms. Barb. lat. 311 de la Biblioteca Vaticana, respectivament, així com uns *Aforismes de la conservació de la memòria*, del mateix còdex vaticà.¹

Els cinc *Tractats de cavalleria* que Pere Bohigas publica, amb revisió de Josep M. de Casacuberta, en el volum LVII d'«Els Nostres Clàssics» (1947, 216 pàgs.), són els següents: *Guillem de Varioich*, precedent de la novel·la *Tirant*

1. M. de Riquer, en el seu treball *Un nuevo manuscrito con versiones catalanas de Arnau de Vilanova* («Analecta Sacra Tarraconensia», XXII (1949), 1-20), dóna compte d'un ignorat manuscrit de la versió catalana del *Regiment de sanitat*, on aquest text es presenta en dues parts, la segona de les quals era desconeguda; a continuació anota les variants de la primera part respecte del text editat pel P. Batllori i publica sencera la segona. Cal recordar, per altra banda, que d'aquesta última fou trobat coetàniament l'original llatí (cf. «Estudis Romànics», II, 300).

lo Blanch, probablement del mateix autor que aquesta, segons el ms. 7811 de la Biblioteca Nacional de Madrid, del segle xvi; *De batalla*, segons un còdex del segle xiv de l'Arxiu Històric de la Ciutat, de Barcelona; *Tractat de cavalleria*, del rei Pere III, segons el registre 1529 de l'Arxiu Reial de Barcelona, del segle xiv; *Sumari de batalla a ultrança*, de Pere Joan Ferrer, segons el ms. L. I. 25 de la Biblioteca de l'Escorial, del segle xvi; *Lo cavaller*, de Ponç de Menagueria, segons una reproducció moderna de l'edició de 1532.

El segon volum del *Libre d'Evast e Blanquerna*, de Ramon Llull, ha estat publicat per Mn. Salvador Galmés, amb revisió de Pere Bohigas (vol. LVIII-LIX; 1947; 266 pàgs.). Hom prossegueix l'edició d'aquest text, escrit vers 1283-85, segons el ms. Hisp. 610 de la Staatsbibliothek de Munic, del segle xiv.

Amb els volums IV i V ha estat completada l'edició del *Libre de feyts d'armes de Catalunya*, del fals Bernat Boades, text establert per Enric Bagués, amb revisió de J. M. de Casacuberta (vols. LX i LXI; 1948; 188 i 232 pàgs.). El volum IV va precedit d'un pròleg de Miquel Coll i Alentorn, que demostra que aquest text, considerat fins fa poc com obra del rector de Blanes Bernat Boades, que visqué a començaments del segle xv, és, com ja havia insinuat l'historiador aragonès Andrés Giménez Soler, una falsificació del segle xvii deguda a Joan Gaspar Roig i Jalpí.² En el vol. V l'editor ens dona un esbós sobre la personalitat del falsari; aquest volum es clou amb les notes sobre tofa l'obra, uns apèndixs en els quals acaba de perfilar-se la figura de fra Roig i Jalpí, l'aparat crític, un glossari que facilita l'estudi de la llengua arcaïtzant de l'autor i un abundant índex alfabètic de noms propis.

Miquel Coll i Alentorn ens dona una edició, en cinc volums, de la *Crònica* de Bernat Desclot, amb revisió de Joan Ainaud (vols. LXII, LXIII, LXIV, LXVI i LXIX-LXX; 1949-1951; 200, 204, 196, 234 i 310 pàgs.). El text segueix el ms. 486 de la Biblioteca de Catalunya, del segle XIII, suplert, en les llacunes que aquell còdex presenta, pel manuscrit de la *Crònica* guardat a la Biblioteca del Seminari Conciliar de Saragossa, del segle xv. A remarcar l'extens estudi donat com a pròleg, on són examinats detingudament el pla de la Crònica, les seves fonts, l'estil, la llengua, la data de redacció (1283-95) i on l'editor explana la seva identificació del cronista, del qual no tenim cap notícia, amb Bernat Escrivà, conegut personatge de la cort de Pere el Gran. En l'últim volum hi ha tres apèndixs (que forneixen un complement a les observacions sobre la llengua de la Crònica, noves precisions sobre Bernat Escrivà i una sèrie de documents que s'hi refereixen), la taula alfabètica de noms propis i el glossari habitual, extraordinàriament interessant en aquest volum per les característiques lingüístiques del text publicat.

Josep Romeu i Figueras aplega unes *Cançons nadalengües del segle XV*, amb revisió de Josep M. de Casacuberta (vol. LXV; 1949; 188 pàgs.). El volum conté quaranta-dues composicions, procedents de quatre nuclis diferents: un, d'un manuscrit del segle xv, trobat a l'Arxiu Parroquial d'Albí, que havia estat donat a conèixer per Mn. Sanç Capdevila; un altre, d'un manuscrit trobat a Sant Bartomeu del Grau, publicat per E. Moliné i Brasés; un tercer, format pel *Cançoneret Rovirola*, contingut en el ms. 111 de la Biblioteca de Catalunya, de començaments del segle xvi, i un darrer, amb diverses obres donades a conèixer per Marià Aguiló segons originals de la Biblioteca Universitària de Saragossa i l'Arxiu Capitular de Girona. L'editor estu-

2. M. de Riquer, en un *Examen lingüístico del «Libre dels feyts d'armes de Catalunya» de Bernat Boades* («Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona», XXI (1948), 247-274), aporta nous arguments per a l'estudi d'aquesta qüestió i arriba a les mateixes conclusions que Coll i Alentorn.

dia en la notícia preliminar el caràcter i els autors d'aquestes poesies, els diversos temes, la relació del drama medieval amb les cançons nadalenques, l'estil i el llenguatge d'aquestes i llur valor literària, i les formes mètriques que presenten. En apèndix són donades vuit cançons més, que no reuneixen les condicions d'ésser nadalenques, ni catalanes, ni anteriors a la meitat del segle XVI.

El *Recort* de Gabriel Turell — refosa, de poca valor literària, de la *Crònica* de Tomich —, és publicat per Enric Bagué, amb revisió de Joan Ainaud (vol. LXVII; 1950; 232 pàgs.), segons el ms. 2 de la Biblioteca de Catalunya. L'editor destria en la notícia preliminar la part original d'En Turell i la part d'En Tomich que hi ha en aquesta crònica i l'estil en què és escrita. En apèndix dóna la descripció d'un altre manuscrit (el 302 de la Biblioteca de Catalunya) que conté el *Recort* i que, bé que defectuós, té l'avantatge damunt del pres com a base de l'edició, de no haver estat manipulat ni interpolat pel transcriptor.

Les quinze composicions originals conservades d'Andreu Febrer són editades, seguint l'únic manuscrit que les conté (el núm. 7 de la Biblioteca de Catalunya), sota el títol de *Poesies*, per Martí de Riquer, amb revisió de Jordi Rubió (vol. LXVIII; 1951; 172 pàgs.). Contra el que s'havia cregut fins ara, En Febrer no és valencià sinó vigatà i es troba documentat des de l'any 1398. L'editor estudia les característiques de la seva poesia i les diverses influències — provençal, francesa, italiana — que han estat exercides damunt d'ell. En quatre apèndixs són donats extractes dels documents que es refereixen al poeta i examinades les dames cantades per ell, la llengua de les seves poesies i la mètrica usada.

En felicitar cordialment l'Editorial Barcino per la magnífica tasca duta a terme, aquests darrers anys, amb la publicació d'«Els Nostres Clàssics», fem vots perquè el bell ritme de publicació amb què ha estat represa aquesta col·lecció d'obres completes dels escriptors medievals de llengua catalana pugui ésser mantingut i fins i tot accelerat, i perquè cap contingència de qualsevol ordre que sigui no hagi de justificar en cap altra ocasió la seva interrupció. — R. ARAMON I SERRA.

Projecte de publicació de les obres espirituals d'Arnau de Vilanova. — L'Institut d'Estudis Catalans, per iniciativa de la seva Secció de Ciències, aprovà, el desembre de 1947, un pla general de publicacions i recerques referents a Arnau de Vilanova, i designà una Comissió, constituïda pel P. Miquel Batllori i Pere Bohigas, J. Carreras i Artau, Jordi Rubió, Ferran Soldevila i el qui signa aquestes ratlles, a la qual confiava l'execució del dit pla. Aquesta Comissió s'ha reunit diverses vegades i els treballs preparatoris de l'edició han fet sota la seva direcció notables progressos. El pla inicial preveia la publicació immediata de les obres espirituals d'Arnau, inèdites en llur majoria i d'una gran importància internacional a causa de la difusió que tingueren durant l'Edat Mitjana a través de tot Europa. També recomanava la preparació d'una edició crítica de les seves obres científiques i mèdiques, publicades en gran part durant el segle XVI,¹ així com la del diplomatarí del

I. L'edició dels escrits mèdics d'Arnau indubtablement no ofereix el mateix interès que els espirituals i llur preparació és més complicada a causa de l'extraordinària abundor de manuscrits i impresos. Amb la futura edició d'aquestes obres, per a la preparació de la qual cal iniciar ja els treballs bibliogràfics i que no es podrà dur a cap sense una ampla col·laboració internacional, esperem que s'aclariran del tot els problemes que Arnau de Vilanova presenta com a metge i la seva significació dins la història de la Medicina.